

SPIS TREŚCI

OD AUTORÓW	5
----------------------	---

Rozdział I.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA FEUDALNEGO USTROJU SPOŁECZNO- -GOSPODARCZEGO	9
Uwagi wstępne	10
Siły wytwórcze	12
Stosunki własności i struktura społeczna	17
Nadbudowa polityczna i ideologiczna	19
Odmiany systemu feudalnego	21

Rozdział II.

GOSPODARKA EUROPEJSKA W PÓŹNYM ŚREDNIOWIECZU	24
Feudalne władanie ziemią i organizacja gospodarstwa rolnego	24
Położenie chłopów	30
Osadnictwo	33
Ewolucja renty feudalnej	34
Rozwój miast	36
Rzemiosło miejskie	43
Górnictwo i hutnictwo	46
Rozwój handlu	49
Pieniądz i kredyt	55

Rozdział III.

ŚREDNIOWIECZNE CYWILIZACJE POZAEUROPEJSKIE	59
Cywilizacja arabska	59
Ludy mongolskie i tureckie	63
Indie	64
Chiny	68
Japonia	70
Inne cywilizacje Dalekiego Wschodu	72
Społeczeństwa afrykańskie	73
Cywilizacje indiańskie w Ameryce	76

Rozdział IV.

WIELKIE ODKRYCIA GEOGRAFICZNE I PODBOJE KOLONIALNE W XVI-XVIII W.	84
Geneza wypraw dalekomorskich	84
Wyprawy i faktorie portugalskie	87
Wyprawy i podboje hiszpańskie	89

Ekspansja holenderska	92
Kolonizacja francuska	93
Kolonizacja brytyjska	94
Próby ekspansji europejskiej w Chinach i Japonii	96
Penetracja Syberii	97
Rywalizacja europejska i wojny handlowe	97
Metody kolonizacji	99
Kompanie handlowe	107
Handel niewolnikami	108
Skutki wielkich odkryć i kolonizacji	110
Kształtowanie się nowych społeczeństw w Ameryce	113

Rozdział V.

DUALIZM GOSPODARCZY W EUROPIE	118
Ogólna charakterystyka dualizmu gospodarczego	119
Dualizm agrarny	120
Struktura gospodarcza	124
Handel międzynarodowy	129

Rozdział VI.

KAPITALIZM HANDLOWY W EUROPIE ZACHODNIEJ	132
Ogólna charakterystyka wczesnego kapitalizmu	132
Postęp techniczny i nowe gałęzie produkcji	136
Rozwój systemu nakładczego	140
Manufaktury	142
Merkantylizm	145
Pierwotna akumulacja kapitału	148
Postęp agrotechniczny i początki kapitalizmu w rolnictwie angielskim	153
Rozwój nauk przyrodniczych. Empiryzm i racjonalizm	158

Rozdział VII.

GOSPODARKA FOLWARCZNO-PAŃSZCZYŹNIANA W EUROPIE WSCHODNIEJ	163
Geneza i rozwój folwarków	165
Gospodarka folwarczna w Polsce	166
Gospodarka folwarczna w krajach niemieckich i pod panowaniem nie- mieckim	169
Początki gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej w Rosji	171
Stosunki agrarne w krajach pod panowaniem tureckim	174
Rzemiosło, handel i manufaktury	175
Sprzeczności wewnętrzne i objawy kryzysu gospodarki folwarczno-pań- szczyźnianej	180

Rozdział VIII.

PRZEMIANY SPOŁECZNE W EUROPIE W XVI-XVIII W.	182
Nowe warstwy społeczne w Europie Zachodniej	183
Centralizacja aparatu państwowego	185
Późnofeudalne struktury społeczne w Europie Wschodniej	186

Polska szlachecka	188
Społeczne i polityczne oblicze reformacji	190
Rewolucje w Niderlandach i w Anglii	192
Geneza Wielkiej Rewolucji Francuskiej	194

Rozdział IX.

REWOLUCJA PRZEMYSŁOWA W ANGLII	196
Przesłanki rewolucji przemysłowej	196
Przewrót techniczny w hutnictwie żelaza	200
Przewrót techniczny w przemyśle włókienniczym	206
Maszyna parowa	212
Skutki gospodarcze i społeczne	215
Nowe środki transportu	220

Rozdział X.

POCZĄTKI INDUSTRIALIZACJI NA KONTYNENCIE EUROPEJSKIM	228
Nierównomierność rozwoju gospodarczego	228
Społeczne i gospodarcze skutki Wielkiej Rewolucji Francuskiej	236
Gospodarka europejska w czasie wojen napoleońskich	238
Industrializacja w Belgii i we Francji	240
Rozwój przemysłu w państwach niemieckich	243
Rozwój przemysłu w Europie Wschodniej	249

Rozdział XI.

ROZWÓJ GOSPODARCZY USA (DO 1865 ROKU)	256
Rewolucja amerykańska	256
Imigracja i rozwój terytorialny	258
Początki industrializacji	264
Sprzeczności między Północą a Południem	266
Wojna secesyjna	269

Rozdział XII.

LIBERALIZM GOSPODARCZY	272
Klasyczna ekonomia polityczna	272
Liberalna polityka gospodarcza	275
Kryzysy nadprodukcji	281
Położenie robotników i początki ustawodawstwa pracy	284
Idee socjalistyczne	289
Początki ruchu robotniczego	293

Rozdział XIII.

KOLONIZACJA I POLITYKA KOLONIALNA W OKRESIE KAPITALIZMU WOLNOKONKURENCYJNEGO (1770 - 1870)	300
Rozpad dawnych systemów kolonialnych i liberalne tendencje w polityce kolonialnej	300
Rozwój Imperium Brytyjskiego	305
Gospodarka brytyjska w Indiach	308

Wpływy europejskie w Chinach i Japonii	309
Ekspansja terytorialna Rosji	312

Rozdział XIV.

ROZWÓJ KAPITALIZMU W ROLNICTWIE	315
Ogólne tendencje rozwoju rolnictwa nowożytnego	316
Postęp agrotechniczny	319
Uwłaszczenie chłopów	324
Rozmiary i typy gospodarstw	330
Światowy handel produktami rolnymi	341

Rozdział XV.

KSZTAŁTOWANIE SIĘ NOWOCZESNYCH NARODÓW W EUROPIE	344
Spuścizna ideowa Rewolucji Francuskiej	344
Społeczne podłoże ruchów narodowowyzwoleńczych	346
Wiosna Ludów	349
Zjednoczenie Włoch i Niemiec	350
Ruch narodowy w Irlandii	353
Kryzys monarchii wielonarodowościowych	354

Rozdział XVI.

EKSPLOZJA DEMOGRAFICZNA	358
Ruch naturalny w społeczeństwach przedprzemysłowych	358
Maltuzjanizm	363
Spadek śmiertelności w krajach przemysłowych	366
Przyspieszony wzrost ludności	375
Emigracja zamorska z Europy	377
Spadek rozrodczości	381

Rozdział XVII.

POSTĘP TECHNICZNY I NOWE GAŁĘZIE PRODUKCJI W DRUGIEJ POŁOWIE XIX W.	386
Masowa produkcja stali	387
Hutnictwo aluminium	391
Wydobycie i przetwórstwo węgla	392
Przemysł chemiczny	394
Wydobycie i przetwórstwo ropy naftowej	399
Nowe silniki: turbina parowa i silnik spalinowy	402
Energia elektryczna	407
Przyspieszenie transportu	412
Typy postępu technicznego	416
Instytucjonalizacja postępu technicznego	423

Rozdział XVIII.

STARE I NOWE KRAJE PRZEMYSŁOWE (1870 - 1914)	425
Struktura ekonomiczna Wielkiej Brytanii	425

Gospodarka francuska w okresie III Republiki	427
Rozwój gospodarczy Niemiec po zjednoczeniu	428
USA po wojnie secesyjnej	430
Rozwój przemysłu w Rosji	433
Przemiany społeczne i polityczne w Japonii	435
Międzynarodowa rywalizacja gospodarcza	436

Rozdział XIX.

SPOŁECZNE KONSEKWENCJE INDUSTRIALIZACJI	439
Wzrost ruchliwości społecznej	439
Urbanizacja	442
Emancypacja kobiet	445
Upowszechnienie oświaty	447
Rozwój demokracji parlamentarnej	452
Rozwój masowego ruchu robotniczego	455
Nowe tendencje w nauce, sztuce, kulturze	460

Rozdział XX.

KAPITALIZM MONOPOLISTYCZNY	465
Koncentracja produkcji	466
Nowa rola banków i kapitał finansowy	468
Spółki akcyjne	470
Oddzielenie własności od zarządzania	474
Porozumienia i organizacje monopolistyczne	474
Wywóz kapitału	480

Rozdział XXI.

EKSPANSJA KOLONIALNA W OKRESIE IMPERIALIZMU	483
Podłoże ekspansji kolonialnej w okresie imperializmu	483
Brytyjska ekspansja kolonialna	485
Francuska ekspansja kolonialna	487
Niemiecka ekspansja kolonialna	488
Ekspansja kolonialna innych państw	489
Półkolonie i strefy wpływów	493
Ideologia imperializmu	498
Rola gospodarcza kolonii	500

Rozdział XXII.

I WOJNA ŚWIATOWA I JEJ BEZPOŚREDNIE SKUTKI	503
Gospodarcze i polityczne podłoże wojny	503
Strony walczące	507
Technika i strategia wojenna	508
Gospodarka wojenna	512
Straty i zniszczenia wojenne	515
Ruchy rewolucyjne w Europie	516
Traktaty pokojowe	518

Spis treści	543
-------------	-----

BIBLIOGRAFIA (wybór)	523
SPIS TABEL	532
SPIS RYSUNKÓW I WYKRESÓW	533
SPIS MAP	534
SPIS ILUSTRACJI	535